

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre . . . . . 3 korona
 Egészévre . . . . . 12 „
 Vidékre: Negyedévre . . . . . 5 „
 Egészévre . . . . . 20 „

Főlelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Császó József.

Egyeszedem ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

Az országgyűlés feloszlata.

máj. 26.

A függetlenségi-párt régi korifeusai, akik már régóta tüntetnek távollétükkel az obstruáló fiatalság ellen, nem titkolják többé, hogy aggódva néznek a jövőbe. Látják közeledni azt, ami kimaradhatatlan: az országgyűlés feloszlata. És ha nincs is kizárva, hogy az új választásokat is Széll Kálmán fogja vezetni; de az sincs kizárva, hogy Széll Kálmán nem vállalja többé ezt a feladatot és akkor a kormány gyeplőit ismét azok a sokat emlegetett erős kezek fogják megragadni, amelyek első sorban az obstruáló ellenzékkel fogják éreztetni, hogy éppen általa érzik magukat és rendszerüket rehabilitálva

Széll Kálmán miniszterelnök maga sem csinál titkot abból, hogy ha az obstrukció nem szerel le és

nem elégszik meg azokkal az engedelmekkel, melyeket a kormány Apponyinak tett: akkor mint utolsó eszközhöz az országgyűlés feloszlatahoz kell nyulni, valamint abból sem csinál titkot, hogy neki semmi kedve nincs az új választások vezetéséhez, mert a függetlenségi-párt a maga igazi alakjában és a tuzók vezetése alatt nem érdemli meg azt a korrekt törvénytisztelést, melylyel a választásokat Széll Kálmán vezette. Annyira nem titkolja ezt Széll Kálmán, hogy a függetlenségi-párt régi korifeusai és az ujak közül is a komolyabb elemek, mindgyakrabban keresik, föl Kossuth Ferencet, hogy vele ennek az eshetőségnek következményeit megbeszéljék s hogy rábírájék Kossuth Ferencet, hogy ragadja ismét magához a vezéréletet s ne engedje át az országot és a függetlenségi pártot a teljes elzúllásnak.

Mert ha a dolgok így folynak tovább, akkor nemcsak Széll Kálmán és gróf Apponyi Albert vonulnak vissza, hanem maga Kossuth Ferenc is oly helyzetbe jut, hogy ő rá nézve sem marad más választás, mint a visszavonulás.

Mindezeket az aggodalmakat megérlelték azok a tapasztalatok, melyeket a király tiz napi itt időzéséből merítettek. A király ugyan könnyebb lélekkel távozott Budáról, mint amilyennel jött — mert azokat a sötét szinezéseket, melyekkel Bécsben budai utjától vissza akarták tartani, nem látta igazolva; de azért mégis nagyon levert kedélylyel nézi a helyzetet s nem zárkozhatik el az országgyűlés feloszlatajának parancsoló szükségé elől.

A király ma is a legnagyobb bizalommal viseltetik Széll Kálmán iránt s ma is minden áldozatra kész,

A császár.

Irta: Lovik Károly.

A kíváncsi nép tömegbe vergődve, előrenyújtott fejével és egymást csudálkozó dünyögéssel nézte a császárt. Valamennyien prémes köpönyegű, koronás, ékszerektől csillogó daliás alakot vártak s a helyett egy igénytelen, barátságatlan tekintetű, szemmeláthatólag rossz kedvű katonát láttak, aki nem vesz tudomást a körülötte nyüzsgő emberekről, a faluvégi fekete kastély felé léptetett. Szürke, apró lonvont: a paripa gyorsan emelgette apró lábait és farkával nyugtalanul kergette a legyeket.

Ez volt a híres hadverő. Európa ura egy apró, vékony lábu és mégis pohos férfi, érdemjelek paszomántok és tollidos sisak nélkül egyszerűen öltözve, mint egy portyázó előőr. A nép csalódva, de mégis tisztelettel nézett rája; amikor elhaladt mellettük, a parasztok egy ideig

szólni se tudtak a csodálkozástól. Csoportokba verődve áldogáltak, huzogatták a kabátjuk szárnyait, köhintettek és az orukat fújták, mint istentiszteletnél, mikor a pap befejezi a prédikációt, de még a falu szájas parasztjai se tudtak megjegyzést tenni. A szürke ló ez alatt eltűnt a kastély kertjében.

Az uralkodó felment a szobájába és kinézett az ablakon. Északnak a vidék szomorú volt: a nehéz őszi felhők a fűzfák koronáit érintették, néha egy varju röpült el a táj fölött. A réteken végig áradásos volt a terület: a víz már régen álhatott, színe zavaros volt, itt-ott hínár képződött rajta. Olykor a békák elkezdtek karattyolni s a panaszos hang, mintha a föld alól tört volna elő. Később lassan eső pergett le s a békák elhallgattak.

A császár estefelé bement házigazdájához, egy hófehérhaju, meggörnyedt hátú, de kemény arcfejezésű öreg urhoz, aki mélyen meghajolva és még sem alázkodva megvárta. Ama kevés emberek

közé tartozott akik minden körülmény közt meg tudják őrizni méltóságukat: s akiket látva önkénytelenül tiszteletet éreznünk. Már öreg és beteges volt, de azért egyenes tekintetével, kemény, nyílt homlokával frissebb benyomást keltett sok fiatal embernél. Az aggastyántól pár lépésre fehér ruhában állt lánya, egy sápadt arcú komoly gyermeklány, aki apja első pillanatra megnyerő modorát, szép homlokát örökölte. A császár már ösmerte őket, nem először járt itt. Ha utai erre vezettek, mindig szívesen pihent meg egy napra a fekete kastélyban, amelynek nyugalma és szomorúsága megnyugtatták idegeit s az egyszerűségre és békességre intettek. De még egy pont volt, ahol érdekei a házigazdáiival találkoztak. Az uralkodó mindig szürke apró paripán ült, a hagyomány szerint állandóan egy és ugyanazon, amelyet a golyó került.

Ez azonban téves nézet volt; a fárasztó hadjáratok már hónapok alatt megsemmisítettek egy-egy lovat s ilyenkor

MICHELSTÄDTER UTÓDA

Piacz-utca 40. szám alatt, a Hungáriával szemben.

Tavaszi cipő különlegességek nagy raktára.

hogy Széll Kálmán hősi küzdelmeihez támaszt nyújtson: de ő is aggodva látja közeledni azt az időpontot, melyben Széll Kálmán maga is arra a meggyőződésre jut, hogy az ő rendszere, melytől eltérni nem akar, a kibontakozáshoz nem vezethet.

Ezek a komor aggodalmak meglátszanak minden párton s most csak ezekről folynak a beszélgetések az intim körökben. Széll Kálmán miniszterelnök azonban már régebbi idő óta nem érintkezik még a folyosón sem azokkal a függetlenségi politikussal, kiket bizalmas barátai közé sorozott eddig. Tüntetően kerüli őket s ezzel is jelzi, hogy a komoly elemek érvényesüléséről a függetlenségi-párton: teljesen lemondott.

Az obstrukció tehát, bár mozdatatlannak látszik, rohamosan közeledik ahhoz, hogy mindenben éppen az ellenkezőjét érje el annak, amire törekedett. Sokat akart markolni — s még azt is, amit a kezében tartott, már kiejtheti.

Az országgyűlés feloszlatását július végére várják.

g. b.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, május 25

Nagyon kevesen jöttek el ma a házba. Dániel elnök alig tudta megnyitni az ülést és minden percen attól kellett tartania, hogy a ház határozatkép-telen lesz.

Az ülés elején Nosz Gyula csinált egy kis örömet az ellenzéknek ellenzéki beszédével, melyért Kubik Béla és Beöthy Ákos legmagasabb elismerését vívta ki. Azután végig Barabás Béla beszélt.

Az ülés iránt oly kevés volt az érdeklődés, hogy még a karzatok is üresek voltak.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Dániel Gábor,

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Lukács László, Cseh Ervin.

Elnök fél 11-kor megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat.

A miniszterelnök jelentése.

Nosz Gyula: T. Ház!

Felkiáltások a szélsőbalon: Nincs miniszter! (Cseh Ervin horvát miniszter belép.)

Kubik Béla: Itt a horvát miniszter. (Éljenzés.) Beszélj horvátul (Derűtség.)

Nosz Gyula: Midőn a szabadelvű-pártból kilépett, csak helyi okokat hozott fel annak okául. Volt pedig egyéb oka is. Nem helyesli a miniszterelnök passzív rezisztenciáját, mert ez hónapokig, talán

évekig eltarthat és ez bizonytalanságban tartaná az országot. A helyzetet meg kell oldani. (Tetszés a szélbalon.) A katonai javaslatokkal szemben nemzeti véleményeket vár, de csalódott. A 67-es törvényt nyugvó pontnak tartja, a melyből az országot közjogilag fejleszteni lehet. Elfogadná a katonai javaslatokat, ha olyasmit nyújtanának a nemzetnek, ami fejlesztené a nemzet erejét és hatással volna a nemzet közszellemére, de mert úgy látja, hogy a 67-es egyensúly meg van bolygatva Magyarország hátrányára, azért nem szavazza meg a katonai javaslatokat. Az exlexjelentést sem helyesli, mert miután az ellenzék eljárását nem lehet rosszhiszeműnek tartani, nem tartja igazoltnak az exlexállapotot. (Zaj jobbról.)

Vészi közbeszól.

Beöthy Ákos: Tessék Óbudáról küldöttséget hozni az exlex mellett.

Vészi József: Tessék az exlex mellett a törvényhatóságokat mozgósítani.

Nosz Gyula a jelentést elutasítandónak tartja, mert nem jelentés, hanem megoldás kell! (Tetszés a szélbalon.)

Kubik Béla: Nagyon szépen beszélt. (Derűtség.)

Barabás Béla örömmel hallgatta Nosz beszédét. Az ellenzék erőt merít az ilyen nyilatkozatokból és elhiszi most már, — hogy küzdelmüknek eredménye lesz. Szól ezután a kvótáról, majd erőpocséklásnak tartja a jelenlegi helyzetet, mert az ellenzék nem lehet kibőjtőlni. Dobja el a kormány a katonai javaslatokat. Ha az exlex sokáig tart, vád alá helyezést fognak indítványozni. Miért nem világoztatják fel a királyt? Miért jött el most a király Budapestre? Mi értelme volt a dunaünnepélynek és az udvari bálnak?

ujat kellett keresni. — A császár, a ki ösmerte a lovához fűződő legendát s tudta, mi az ilyen hagyományok értéke, épen ezért mindig itt keresett új paripát, ahol a ménes csupa szürke, erős lóból állott.

Ezt a helyet Szirgopönnennek hívták.

Mikor besötétedett és a nagy teremben felgyújtották a száz karos facsilárokat, a császár elbeszélgetett a kastély kisasszonyával. Szerette, mint az okos és szomorú lényeket szokás, akik néma bámulattal felébrednek a bennük rejlő nemesebb tulajdonságokat. Egyébb indulat nem fűzte, nem is fűzhette az uralkodót hozzá: szívében nem is volt helye másnak, mint a hadi dicsőségnek és a saját maga bálványozott képének. Épen ezért egész életében nem tudta, mi a szerelem és nem is volt kíváncsi rája. De ezért jól esett neki, ha ez a fiatal és szép lény van mellette, ha a dobörgést női hangra váltják fel és mozgalmas izgató életébe egy érző lélek sóhajai vegyültek.

A leány volt az aki az uralkodónak kikereste a ménes legszebb paripáját, kimentek a legelőkre, végig nézték mind a szürke lovakat s aztán inkább érzések, mint szem után ítélve, a leány kiválasz-

tott egy paripát. Egyszerű és mégis sajátos jelenet volt: kikeresni az uralkodó fegyvertársát, aki majdan hordozza véren, tűzön keresztül, elkerülje a veszedelmeket, tanuja legyen a világtörténelem mozanatainak. A lány megsimogatta az okos tekintetű lovat, azt mondta neki: „Isten kísérjen utadon, mindörökké, ámen és aztán ujjával apró keresztet húzott homlokára.

A császár nevetett, mert nem hitt a babonában.

— Pedig babona van — szól egyszer a lány, a ki mint minden szomorú helyen lakó női lélek, hitt az előérzésekben — és kísértetek is vannak. A tő felett télen az elátkozott vadász jár és a kastélyban kísértetek mennek a folyosón. A házukhoz az a hagyomány fűződik hogy egyszer el fog tűnni a föld színéről s elnyeli az éjszaka és akkor senki sem marad belőle. Ez a hit évszázadok óta tartja magát s a parasztok éjjelenként vándorló lángot látnak röpködni az ablakok körül.

A császár mosolygott: Már sötét volt, mikor a lakóház lépcsőjéhez értek

— Egy nap majd nem talál többet.

— szolt halkan a lány.

— Eh ugyan — felelt gögösen az

uralkodó. — Örökké élünk, ha hisszük, hogy örökké élni lehetséges.

*

Két év múlva egy rideg estén, köpenyegébe burkolózva vetődött Szirgopönnenbe a császár. A Bereznáról jött: serege szétverve, maga meg tépve, keserű, tehetetlen haraggal telten. Micsoda emlékek! a zuhanás a tarpéji szikláról, megvilágítva, Moszkva lángjaitól. A merre nézett katonák helyet csupa árnyék járt körülötte, a rend felbomlott, alig volt ember, akiről patikaszag ne áradt volna. A homályból még kilátszott a kastély tornya, az ablakból már lámpavilág szűrődött ki. A császár ismét ügögetésre kényszerítette a fáradt lovat. A nagy csapás után áhitozott kis melegségre, egy jó szóra, egy csöpp szeretetre s előtte felvilant a lány komoly, karesu alakja, amint könnyen suhanva lép oldalán. Ugy gondolta, hogy ez az igénytelen lélek, akinek szeretete végigkísérte élete utain, meg fogja vigasztalni tudni és holnap ismét büszkén, egyenesen lép ki a világba, amely már azt hiszi, hogy nem kell előtte meggörnyednie.

Sűrű eső hullott, mikor elérte a házat. Most nem volt nép az utcán, senkise tudta, hogy a hadvezér erre fog mene-

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben

Ajánlja a teljesen fémmentes finomító szépítő szerét, mely folyadék tásra nézve azokat jóval felülmúlja. Idő alatt fehérré, puhává üdévé teszi, MOLLITERGIN“ ára 1 kor.

kiváló jöhatásu — MOLLITERGIN — arcz s kézbor amig ártalmatlanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, háztartásra nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arczot vagy kezet a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává üdévé teszi, a powder alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan. — Egy üveg

A

egy e
dezy
fordi

Hogy a külföldi követek szemébe port hintsenek? Majd ha sorozni nem lehet és nem lesz ujone, akkor odafenn is másként gondolkoznak majd. A trónörökös valósággal tüntetett ittlétekor a magyarság ellen. A jövőd király valósággal úgy hagyta itt az országot, mint szent Pál az oláhokat.

Kubik: Nem minket hagyott itt, hanem onoket! (Derűtség.)

Barabás szerint a többséget nem a katonai javasatok tartják össze, hanem a miniszterelnök személye iránti bizalom.

Szünet után

Barabás Béla tovább folytatja beszédét és az ülés végéig beszél.

A főrendiház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, május 25.

Hosszu idő után először ült ma össze érdemleges ülésre a főrendiház. Nem sokan jöttek el ma sem. A püspöki kart, illetve a magas Klerust Samassa egri érsek és Császka kalocsai érsek képviselte. Lobkovicz herceg ma is eljött és megjelent az új főrendek közül Chorin Ferenc is. Ellenben annál nagyobb érdeklődést keltett Khuen Héderváry gróf horvát bán a ki hosszabban és derűsen beszélgetett a miniszterelnökkel a ki többször bólogatott. Az ülés tárgya kizárólag a kvótábizottság megválasztása volt, de egy interpelláció mégis érdekessé tette az ülést Eszterházy János gróf interpellált az exlex dolgában.

Szell miniszterelnök azonnal válaszolt frappáns érveléssel, a melynek igen nagyhatása volt és Eszterházy interpellációja a közderűtségben foszlott szét, mint egy szappanbuborék.

Csáky Albin gróf pontban 1 óraker nyitotta meg az ülést és bemutatta az új püspökök kinevezéséről szóló átiratot.

Ezután a kvótábizottságba beválasztottak: Desseffy Aurél gróf, Harkányi Frigyes báró, Lukács Antal, Salavicius Ede örgróf és Szmrecsányi Pál püspök.

Az exlex.

Eszterházy János gróf az exlex tárgyában interpellálta meg a miniszterelnököt. Az obstrukciót törvénytelennek tartja a mely megakadályozza a fokozatos haladás eszközeinek érvényesülését. Nem tudja senki azonban, hogy minő politikát folytat a miniszterelnök egy nagy többséggel a háta mögött. A tétlenség politikája nem többségi politika. Furesa lett volna Moltke ha nagy többséggel tétvázott volna. Vagy hogy lehet elképzelni Leonidast perzsa sahnak. Az erőszakot törvényes és erőszakos uton kell megtorolni, mert különben igazsa lesz Tisza Istvánnak, hogy elleneink, miként a hollók károgni fognak felettünk. A kormány puhalelkű konsziderációk miatt erősen nem mer. Kérdi, hogy van-e a paktumban olyan ok, a mely miatt erősebb eszközökkel nem mer fellépni a kormány a kisebbség ellen? Szándékozik-e feladni a kormány a passzív ellenállást. Ha nincs a paktumban ok a passzivitás felhagyására, mikor használja fel a kormány a többség akaratát és szándékozik e azt érvényesíteni?

Szell Kálmán miniszterelnök furesának tartja e megvádolást. Elismeri, hogy az obstrukció nagy anyagi és erkölcsi károkat okozott. A teendő egész tömege áll előttünk. Senkisé fájjalja jobban e helyzetet, mint szóló, de a megvádolást nem fogadja el, sőt visszautasítja azt a vádat, hogy erőszakot használni nem mer. Sohasem kimélte egyéni érdekeit. Egyszerűen megtartani akarja a törvényes keretet a törvénytelenég ellen. Kérdi Eszterházytól, hogy bölcsességével magyarázza meg mi az az erőszakos, de törvényes eljárás? (Derűtség.) Vagy pedig a törvényes, de erőszakos eljárás? Ha megmagyarázza, akkor követni fogja a tanácsát. (Derűtség.) De a mig ezt nem teszi, addig mint hullámtörő áll itt. Nem távozik addig, a mig a korona és a többség bizalmát bírja és addig nem is kapitulál.

A paktumban pedig semmi olyan pont nincs, a mely eljárását akármily irányban korlátozni. A paktumnak nincs titkos pontja! Egyáltalán mi akar e kérdés lenni? Talán csak nem hiszik, hogy kiméletes akar lenni az ellenzék iránt. 6 hónap óta áll szemben az ellenzékkel. A házszabályokhoz tartja magát, azok felett az elnök örökös és bár lehet itt ott erősebben használni az ellenzékkel szemben a szabályokat, de azok keretében az agyonbeszélést meggátolni nem lehet. (Tetszés.)

Eszterházy János gróf a helyzet szanalását kívánja. Nem veszi tudomásul a választ.

A főrendek egyhangulag tudomásul vették.

Ezzel az ülés véget ért.

Szociálizmus Debrecenben.

I.

Hogy mennyi fufanggal és mily alattomos utakon végzik akna munkájokat a szociális agitátorok, annak fényes bizonyossága, hogy ma már Hajdumegyében is erős fészket rakva megmételtyezik és megmételtyezték a nemrégen még dologszerető Hajduság mezei munkás népét is, sőt oly ügyesen és annyi fufanggal végzik a mítsem sejtő földműves munkások behálózását, hogy ma már Debrecenben szervezve központjukat elég merészek nyiltan a nyilvános szegűdségi helyen az ugynevezett ember-vásáron (a Csicsogón) megjelenenni s fennen hirdetni az ott össze sereglett vidéki munkások előtt, hogy senki munkába ne merjen állani a maga határan kívül, mert különben így, vagy úgy lessz.

Igen, így van s annyira vagyunk már, hogy a mély még a nómunkások lelkébe is be oltódott, a máskor engedelmes és szolgálatkész nő munkások ma képesek és elég bátrak, kenyéradójukkal szemben megtagadni az engedelmisséget, én magam láttam már az elmúlt heteken nő izgatokat, kik egy kiadott rendelet ellen tiltakozva, azzal fenyegették meg nő munkás társaikat, hogy senki ne merjen munkába állani, mert a ki dolgo

külni s ha tudták volna is, senkise érdeklődött a legyűzött iránt. Zavartalanul ért a lépesőkhöz: akkor elkergette maga mellől tiszteit és belépett az ódon folyósóra. Egy új szolga fogadta, aki gyanakodva nézte a katonát: a frenciáknak nem volt jó hírok.

— A gazdátat keresem — vetette oda gűgűsen a császár.

A szolga vállat vont, végig nézett rajta s így szólt:

— A gazdám tavaly meghalt.

— Akkor hát a lányát, te tányérnyaló — szólt az uralkodó haragosan és a pálcája után kapott.

A cseléd ijedten hajtotta meg magát és egy ajtóra mutatott.

Az uralkodó belépett. A szoba már nem volt a régi, az egykori csűndes, meghitt butorokat ujakkal helyettesítették, a szomorú hangulatot tarka szűnek váltották föl. A facsillárt tűkrűs lámpa cserélte fel: a fény hidegen, keműnyen cserjelt szerte s megvilágított egy a sarokban űlű asszonyt, aki a gyermekét szoptata. Mellette egy magas termetű, száraz arkifejű ember állott: csizmában, bekecsben, ahogy a gazdálkodó földesurak szoktak. Az asszonyban alig lehetett fölismerni az egykori szomorú, sápadt lányt: kissé erősebb lett, az arca azonban fáradt és korai ráncoktól űvezett.

A császár tétován állt meg Eszébe jutott neki a régi hagyomány; hogy egykor a kastélyt elnyeli a sötűtség s a régi emlékekből nem marad meg semmi, se a virágok, se a szomorú esték, se a ház boldog lakói. Ugy rémlett, mintha ő tőle is elragadtak volna valamit s a szűve egy árnyalattal sötűtebb lett.

— A császár vagyok — szólt nyersen — egy pár paripát keresek,

Az asszony szűme felvillant, aztán pillái fűradian csűkűdtek le: nem tud beszűlni, a ki könnyei is kiűgtek. A bekecses ember, aki a szűvetsűgnek hive volt tartűzkűdom felett:

— Nines lovunk. Feloszlattam a a ménest: most tinűkat tartunk.

Az uralkodó megfordult.

— Akkor lsten velűnk, modta dűlyfűsen. Mikor az ajtűhoz ért, még egyszer megállt — Ez a kisűrtetes kastélyt? — kérűdezte.

A házigazda megbűlűntotta fejét.

— Igen... a parasztok így hívűják. Ugy mondűják, hogy egyszer elnyeli az éjszaka.

— Igen, igen — felelte az aralkodűű és tele keserűsűggel, dűlyfűsen, keműny léptekkel haladt le a lépesűkűn.

Az Otthon káveházát,

melyet sem költsűget, sem fűradtsűgűt nem kiműlve, fűvűrosi mintára fényesen berendeztem

ma, kedden

egy elsűrangű zenekar közreműkűdűse mellett megnyitom. Műlyen tisztelt vendűgeim kűnyelműre az udvarkert csűnosan berendezve rendelkezűsűre áll. Kűvehűzamban, mely a polgűrsűg kedűvenez szűrakozásű helye, mint eddig úgy ezutűn is nagy gondot fordítok a pontos kiszűgűlűsűra. Tisztűn kezelt borok s egyűb kűvehűzű italokrűl kezűskűdem.

Tisztűlettel ROSENBERG SIMON kűvűs.

zik — hogy az ő szavaikat idézzem — annak eltörök a dereka.

A munkások ezen viselkedése tehát félreismerhetetlenül igazolja, hogy van a levegőben valami, hogy vannak hátuk megett ólálkodó apostolok, akik igazgatják őket, kik újabb és újabb ellenállásra serkentik, kik gondoskodnak róla, hogy a lélekbe oltott szocializmus el ne szunynyadjon, de mindég jobban és jobban ébredjen, mindég merészebb követelőbb és bátrabb legyen. A közeli községekben mint Sáránd, Hosszu és Monostor Pályi, nyilvános, de legtöbbször tilos gyűléseken szervezkednek, máskor bálákat rendeznek s ennek a köpönyege alatt készítik elő merész terveiket.

Merészségük különbben teljesen igazolja, hogy ma már nem félnek a városban sem nyílt utcán hirdetni az ő tanait s jövődó terveiket, pedig a városban már rendőrség is volna, akik persze nem látják, vagy nem merik meg látni és hallani a történeteket. Nagy vád, tudom, de így van, mert vissza térve cikkem elejére, épen most vasárnap történt meg nyíltan és nyilvánosan az ember-vásárban, hogy megtámadták, megfenyegették és meglökdösték a munkást kereső gazdát s hogy kimerték hirdetni jövődó tervüket nyíltan, megmerték fenyegetni a vidéki munkásokat, hogy munkába ne merjenek Debrecen határában állani, mert baj lesz belőle.

Kényszerítették, hogy tartson velők hisz még csak 2—3 nap kell s akkor tömegesen felkeresik a külsőségeket s a még munkában levő társakat is a munka abban hagyására fogják kényszeríteni, az ellenkezőkkel pedig elbánnak.

Igy történt; ezt hirdették nyíltan vasárnap, Debrecenben az ember-vásárban s mert mind erről rendőrségünk nem tud semmit s mert mindez rendőrségünk háta megett — anélkül, hogy észre vette, vagy megakadályozta volna — megtörténhetett, ez a legszomorubb. Hogy pedig a kényszer hatott s követőkre talált, felesleges mondanom. Voltak ugyan köztük komolyabbak, vagy ijedősebbek, kik meghallgatva a tanításokat, meghallgatva a fenyegetéseket is, nem álltak kötélnek, de észrevétlenül hátat fordítottak a városnak és igyekeztek hazafelé a falujokba.

Egy ily hazafelé tartó csapatot tudom én is a történeteket, kik őszintén megvallották, hogy munkába állani a debreceni földeken nem mernek, mert lázadás van készülöben.

Ez az tehát melyre jelen cikkemmel elsősorban a rendőrség és csendőrség, másodsorban a debreceni gazdák figyelmét s főként azokat kívántam felhívni, kik vidékről fogadtak fel munkásokat s hiszem, hogy nem is fogok zárt fülekre találni, mert bár a baj, a már nem nagyon messze levő aratás miatt is eléggé komoly, de erélyes intézkedéssel még talán meg volna akadályozható. És pedig elsősorban a Csicsogón s általában ott, hol a napszámos felvételek történnek erősebb és éberebb rendőrszemek felállítását vélném, minden esetre egy rendőrbiztos vezetése mellett, kiben mégis

több gyakorlat és tapintat van a baj felismerésére és megakadályozására, mint a rendőrközlegényben. Másodsorban a csendőrség által volna éber figyelemmel kísérendő a külsőségeken és vidéken történő legkisebb mozgalom s a legszigorubb eljárással csirájában nagyobb baj nélkül volna elfojtandó.

Hogy pedig valaki azt ne gondolja, hogy tüzet kiáltok ott is, a hol hamu van, kijelentem, hogy a fentiek mind a leghiggadtanban vannak előadva, — sőt sokkal nagyobb és sokkal komolyabb dolgok történtek és történnek s így jónak véltem az illető hatóságok figyelmét felhívni, hogy a készülő mozgalomnak idejekorán elejét vegyék és a gazdaközöniséget megvédeni sziveskedjenek.

K. L.

II.

Az árva tölgy.

A vasárnapi munkás zavargáshoz.

A mult hetek egyik vasárnap délutánján, amikor az előkelő világ a lövésnyitáson egy-egy kanca vagy mén futamképességére rakta obutusait a totalizateur ablakrezeibe, azalatt bent a városban épen a buzapiacra 800 egész 1000 főnyi földműves munkástorok követelőleg hangoztatta, hogy kenyeret a népnek és a magyar bő gatyá és lobogó ing hordójának, akinek kedvtelése nagy ideig a kapa-kasza példátlan kezelése, a rendek gyönyörű vágása, a nyomtató ló nógatása és a cséplő fa ütemszerű működése volt s midőn verejtékes homlokát a hetedik napon megtörülte, esinos pörgebajuszát kifenve fejére illesztette árvalányhaj vagy darutollas kalapját, foghegyre esapta makra tajték vagy eserép pipáját, nyakába vágva cifra szűrét negédes léptekkel lépkedett a csapszék ivója felé, ahol a bőszerű üveget kézbe kapva az ajakán született édes mélabus magyar nótába öntötte szive bánatát, vagy ropogós frissel árulta el jó kedve csapongását, ennek a népnek az ugy nevezett földmunkások ajakáról kellett hallani az idegen dallamokra rámozott munkás dalokat és ez a nép büszkén hirdeti hogy ő szociál demokrata sőt vagy hét száz földműves munkás kézben megis torgott az árva tölgy és nagyot puffant egy két, nemzetközi szocialdemokrata munkás fejére, vagy hátán amint jött.

Hétfőre azután a sipka szorosban minden csendes lett, az oroszlan azonban nem halt meg csak aludt s hogy ébren van annak fényes tanujelét adta f. hó 24-én a csicsogó téren ahol mind azokat a munkásokat akiket a helybeli gazdák az általuk meghatározott béren alól szerződtettek, leveréssel rémitgetve hozzájuk való csatlakozásra kényszerítették.

Szóval a mezei munkás „strieke“ elsőzele fujdogál.

Ezt sem az a pár rendőr aki a csicsogó téren megjelent, sem a rendőrségnél lefolyt kihallgatások meg nem szüntették tehát az óvintézkedéseket az 1898

évi II. tvek. értelmében meg kell tenni nehogy a hatóságot a mozgalom tovább fejlődése készületlenül találja.

A vasárnapi mozgalmat előidézők ellen az eljárást, — mint akik még ha tetlegességet követtek is el, az idézett törvények értelmében kihágásért büntetendők — helyes utra akarta terelni Végh Gyula a bűnügyi osztály főnöke mert a törvény szerint törvényhatósági joggal felruházott városokban ilyen kihágási ügyekben mint bíró a városi tanács egy delegált tagja működik, aki azonban a földmívelésügyi m. kir. miniszterium 1898 évi február 15-én 2000 szám alatt kelt rendeleteinek 1 §. ötödik bekezdésében írottak szerint nem lehet ugyanazonos azzal, aki a munka adást, és mezei munkások között kötött szerződések létrejötténél közreműködni hivatott,

Ezen megbízott tanácsnok neve a munkaadók és mezei munkások körében legszélesebb körben közzéteendő, hogy mindkét fél tudja, hogy panaszával hova kell fordulnia.

Mit volt mit tenni tehát a helyettes főkapitánynak az ügyet áttette a kir. ügyészhez a hova azonban az mint egyszerű földműves munkás „strieke“ nem tartozik.

Ezen munkás nép kenyérkereső eszköze és időtől fogva a kapa, kasza volt, sőt viharos időkben még az ellenség ellen is ezzel védekezett, tudja, hogy a kapa hantolja el az anya földbe, és sirját ha telverte élete gyönyörűsége a vad virág és az illatos mező a kasza fogja letarolni, természetes ragaszkodással viselkedik ezen kérges tenyeréhez nőtt eszköz és fegyver iránt, amit lassankint kicsavar kezéből a zakatoló vagy lövontatta gép.

De máshoz nem ért, elkeseredik és előjelei mutatkoznak, azért kívánatos, hogy a kikat az Isten földi javakkal megáldott, legyenek méltányosak a munkás kéz iránt.

De viszont a munkás hagyja a sarokban az árva tölgyet, mert az erőszakosság sosem vezetett jóra, régi időkben a magyarnak, hogy higgadtan és okosan megtudta egymást érteni, mert ha heve elragadja, a szuronyok erdeje sem képes indulásának gátat vetni.

A hatóság kötelessége résen lenni, a törvényt érvényesíteni, így a tulkapó munkaadó, mint a munkás ellenében és akkor szent lesz a béke és nyugszik az árva tölgy.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Teljes tanácsülés** volt tegnap a városházán, a melyen számos folyó ügyet intéztek el. A tanácsülés reggel 9 órától délután fél 2 óráig tartott, hogy elintézzést nyerhessenek a mult hétről elmaradt folyó ügyek.

× **A képviselő választók névsora.** Debrecen város 1904 évi képviselő választóinak névsorát a tegnapi napig közszemlére helyezték el. A névsor ellen mindössze 11 felebbezést adtak be, a

Tavaszi ujdonságok!

szolid árak mellett.

Női és gyermek felöltőkben, nap és esernyőkben, selyem, gyapju és mosó

blouzokban, övök és nyakdiszekben, kosztümök és zsuponok, nagy

választékban beszerezhetők

DARVAS TESTVÉREK-nél
női- és gyermek felöltő áruházában
Főtér, a Hungária kávéház mellett

melyeket a legközelebbi ülésében fog elbírálni Debrecen központi választmánya.

× **Az esküdképes egyének** összeírását június hónap 1-én fejezi be az e célra kiküldött bizottság. Június 1 étől kezdve a névsort közszemlére teszik ki s az elen 15 napon belül lehet felebbezéseket beadni.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Május 29. Keresk, és iparkamara közgyűlése, d. u. 3 és fél órákor.

Június 6. A közigazgatási tanfolyam hallgatók nyári táncmulatsága a nagyerdei vígadóban.

Június 8. Hajdumegye közigazgatási bizottságának ülése d. e. 9 órákor.

Június 9. Városi közgyűlés.

A pünkösdi vásár.

M e g h i v ó.

A debreceni keresk. és iparkamara állandó iparmuseumában (Piac-u. 69. sz. földsz.) a kerület háziipari cikkeiből rendezett

pünkösdi vásár-kiállítás

f. é. május hó 26-án, kedden d. e. 10 órákor fog megnyilni. A kiállítás megtekintésére a m. t. érdeklődőket ezuton is tisztelettel meghívja a kamara elnöksége.

A vásárkiállítás nyitva lesz f. hó 26-tól 30-ig, naponta d. e. 10—1 és d. u. 3—7 között. A bemenet díjtalan. A megvásárolt tárgyak azonnal elhivatók.

Debrecen 1903 május 25.

A kerületi keresk. és iparkamara nevében:

Szabó Kálmán, Szávay Gyula,
elnök. titkár.

Lókiállítás és lódíjazás.

május 26.

A debreceni gazdasági egyesület és lótenyésztési bizottság a Hortobágy pusztán június hónap 7-dikén, vasárnap délután 10 órákor, a lóvásártéren népies lókiállítást és lótenyésztési jutalomdíjkiosztást rendez.

Díjak és föltételek.

Jutalomban részesülhet minden debreceni lótulajdonos és gazdának a hortobágyi legelőről kiállított lova. A jutalomdíj-osztáson a debreceni gazdasági egyesület és lótenyésztési bizottság által kiosztatnak a következő díjak:

I. Csoport.

Csikóval elővezetett anyakancák.

1-ső díj 6 drb. arany, vagy aranyoklevél. (Egyesületi díj.)
2-ik díj 4 drb. arany, vagy aranyoklevél. (Egyesületi díj.)
3-ik díj 3 drb. arany, vagy ezüstoklevél. (Jóna István díj.)
4-ik díj 2 drb. arany, vagy ezüstoklevél. (Egyesületi díj.)

5-ik díj 1 drb. arany, vagy bronzoklevél. (Egyesületi díj.)
6-ik díj bronzoklevél.

II. Csoport.

Három éves kancacsikók:

1-ső díj 5 drb. arany, vagy aranyoklevél. (Lovaregyleti díj.)
2-ik díj 3 drb. arany, vagy ezüstoklevél. (Egyesületi díj.)
3-ik díj 1 drb. arany, vagy bronzoklevél. (Egyesületi díj.)
4-ik díj bronzoklevél.

III. Csoport.

Két éves kancacsikók.

1-ső díj 5 drb. arany, vagy aranyoklevél. (Kacz Mihály díj.)
2-ik díj 3 drb. arany, vagy ezüstoklevél. (Egyesületi díj.)
3-ik díj 1 drb. arany, vagy bronzoklevél. (Egyesületi díj.)
4-ik díj bronzoklevél.

IV. Csoport.

Egy éves kancacsikók.

1-ső díj 5 drb. arany, vagy aranyoklevél. (Egyesületi díj.)
2-ik díj 3 drb. arany, vagy ezüstoklevél. (Egyesületi díj.)
3-ik díj 1 drb. arany, vagy bronzoklevél. (Egyesületi díj.)
4-ik díj bronzoklevél.

V. Csoport.

Egy éves méncsikók:

1-ső díj (Steinfeld-Champion) 10 drb. arany, kis- és kisközép-birtokosoknak.
2-ik díj 5 drb. arany, vagy aranyoklevél. (Egyesületi díj.)
3-ik díj aranyoklevél elismerésül, nagyközép- és nagybirtokosoknak.

VI. Csoport.

Két éves méncsikók:

1-ső díj 5 drb. arany, vagy aranyoklevél. (Egyesületi díj.)
2-ik díj bronzoklevél.

VII. Csoport.

Három éves méncsikók:

1-ső díj 5 drb. arany, vagy aranyoklevél. (Egyesületi díj.)
2-ik díj bronzoklevél.

A kiállításra külön meghívót nem bocsájtanak ki, minden gazda egyszerűen június 7-én reggel 7 óra előtt a kiállítás helyére vezeti lovát, a hol a kiállítás rendezősége jegyzékbe veszi. A kiállításra a reades vonat indul reggel fél 5 órákor és vissza lehet jönni délután 3 órákor.

* **A kamara közgyűlése.** A kereskedelmi és iparkamara e hónap 29-én, *pénteken* délután 3 és fél órákor tartja meg közgyűlését, melyen tárgyalni fogja a budapesti kamara ismeretes javaslatát is az országgyűlés munkája és a politikai helyzet tárgyában. A budapesti kamara erre vonatkozó megkeresése tegnap érkezett meg a debreceni kamarához.

* **Schvitzer táborsernagy Debrecenben.** Bayersheimi Schvitzer Lajos táborsernagy, a 7. hadtest parancsnoka Deb-

recenbe érkezett, hogy szemlét tartson a cs. és kir. 39-ik gyalogezred felett. — A táborsernagy minden kíséret nélkül teljes inkognitóban érkezett s pár napig városunkba fog időzni.

* **Hajdúvármegye adománya.** Hajdúvármegye közönsége a Károlyfalván létesítendő Damjanics szoborra 50 koronát szavazott meg, a melyet tegnap küldtek el a szoborbizottságnak.

* **Márk Endréné meghalt.** Debrecen, társadalmának egyik előkelő urasszonya hunyt el tegnap délben. Márk Endréné született Lengyel Emilia hosszas szenvedés után életének 48 ik évében meghalt. A gyászeset széles körben keltett igaz fájdalmat, — a kiadott jelentés következőkép hangzik:

Rokonaim nevében is fájdalommal tudatom, hogy szeretett feleségem Lengyel Emilia életének 48-ik, házasságunknak 25 ik évében, hosszu szenvedés után ma délben 12 órákor meghalt.

Egyszerű temetése Hatvan-utca 26-sorszám alatti háztól, a Hatvan-utcai temetőben tartandó rövid imával, folyó hó 27-én d. e. 11 órákor leend.

Koszoruk adását a legszűkebb családi körben is kérem teljesen mellőzni, nyujtsuk azoknak árát a szegény árváknak. Debrecen, 1903. évi május 25-én. Márk Endre.

* **Adomány a Kossuth szoborra.** A debreceni zöldségtermelő társaság, Kónya József ur által 45 kor. 60 fillért volt szíves a Kossuth szoborra adományozni. — Midőn ezen összeg átvételét nyilvánosan is nyugtatom, a fentnevezett társaságnak a szoborbizottság nevében is hálás köszönetemet nyilvánítom. Debrecen, 1903. május 25. Tóth Béla a szoborbizottság pénztárosa.

* **A debreceni vadásztársulat** holnap, e hónap 27-én d. u. 6 órákor *Orosz Sándor* elnöklete alatt a városgazdai hivatalban választmányi ülést tart, a melynek tárgyai lesznek tagok felvétele és egyéb folyó ügyek.

* **Figyelmeztetés.** Fölkérjük mindazokat, akiknek a tornaverseny rendezőbizottságától szállítást vagy más teljesített munkáért követelésük van, jelentkezzenek a bizottsági elnököktől aláírott számlákkal vagy utalványokkal a tornaverseny pénztárosánál, *Zimmermann Gyulánál*, aki e hónap 27-én szerdán délután 2—4 ig fizeti ki a követeléseket a reáliskola tanári szobájában. Az intező bizottság.

* **A debreceni E. M. K. E. közgyűlése.** Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület debreceni és hajdúvármegyei fiókja *Simonffy Imre* elnöklete alatt közgyűlést tart, a melyen az egylet mult évi működéséről számolnak be.

* **Máv. altisztek táncvigalma.** A debreceni máv. altiszti kör június hó 6-án műkedvelő színelőadással egybekötött jótékonycélu táncvigalmat rendez a Margitfürdő helyiségében. — A mulatságra most bocsájttják szét a meghívókat. Belépő-díj: I. hely 2 korona, II. hely 1 kor. 60 fillér, III. hely 1 kor. 20 fillér, állóhely 80 fillér. Tekintettel a jótékonycélra felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség. A műkedvelő előadás 7 és fél órákor kezdődik. — Jegyeket előre lehet váltani a máv. altiszti kör helyiségében *Petőfi-tér 13 sz.* alatt, továbbá minden szreplőnél és az

előadás napján délután 4 órától a pénztárnál. Színe kerül Felhő Klári népszínmű. Az előadásra meghívták a szerzőt Rátkay László képviselőt is.

* **Kirándulás a székely földre.** A debreceni gazdasági egyesület és a debreceni Székely társaság augusztus hónap 30-án kirándulást rendeznek a székely földre. A 8 napig tartó kirándulás 160 koronába fog kerülni. Eddig már körülbelül 30 ember jelentkezett a kiállításra.

* **Nehéz eset.** Egy férfit meg egy nőt tuszkolt be tegnap délután az egyik nagybajszu rendőrbácsi Végh Gyula tb. főkapitány hivatalos szobájába.

— Béhoztam jelentem alássan ezt a két egyént, mert hát csendháborítottak!

— Összeperelték intállom, osztig...

— Hogy hívják magukat? — kérdi közbevégyva a főkapitány.

— A megszólított férfi hallgat mind a csuka. A nő detto.

— Nem értik a szavamat? Hogy hívják?

Megszólal a rend őre:

Nem értelmézik ezek instálom, siketnének az istenadták.

— Hát akkor maga miből látta, hogy pöröl ez a két ember?

— Hát csak onnan instálom, hogy kegyetlenül képelték egymást!

— Az már más!

Megkezdődött azután a furcsa kihallgatás. Az már bizonyos, hogy sok mindenféle istenteremténye fordul meg a főkapitány szobájában.

* **Három milliós lopás.** Rendkívül érdekes híradat érkezett tegnap a debreceni rendőrség bünyügyi osztályához. Nem kevesebb mint három milliós bűnügyről van szó. Özv. Gavino Frigyesné olaszországi lakosnő Casale Monferrato nyárlakából eddig ismeretlen tettesek több mint 3 millió értékű értékpapírt és pénzt vittek el. Legkellemetlenebb az, hogy az értékpapírok előmutatóra szólnak. A ki a tettesek nyomára vezet a hatóságokat és előkeríti az értékpapírokat, tíz százalékos jutalomban részesül. Sajnos ebből a jutalomból a debreceni rendőrök aligha látnak egy centisimot is.

* **Ez is válási ok.** Mulatságos módon okolta meg Newyorkban egy előkelő dáma azt, hogy miért akar mindenáron a férjétől elválni. A békebíró is akarta engesztelni a haragos asszonyt, de az hajthatatlan maradt.

— A mikor férjhez mentem — mondta — a férjem vörös haja pompásan illet házam dekoratív berendezéséhez. De nemrég az egész lakásomat újra rendeztettem be és most minden butordarabom zöld. A férjem vörös színű haja most bántóan elüt a butorok színétől. — Képzheti, mennyit szenvedek, a mikor látom, hogy vörös haja a butorok zöld alapszínével mennyire nem áll összhangban! Kértem már, hogy festesse be a haját, de ő kijelentette, hogy inkább meghal. Így hát nem tehetek mást, csak azt, hogy elvállok tőle.

A békebíró azt tanácsolta az érzékeny hölgynek, hogy vonassa be még egyszer a butorokat úgy, hogy összhangban legyen a férj hajával. De a dáma erről mit sem akart tudni, mert — úgy mond — jóllakott már a vörös színnel. A békebíró, mielőtt kimondotta volna a választ, megidézttette a férjet s lelkére akart beszélni: hátha zöldre akarná festetni a haját. De erről viszont a férj nem

akart hallani semmit. Vajjon elfogadják-e válási oknak, még nem tudni. De Amerikában minden lehetséges.

* **Halnak a gyermekek.** Megdöbbentő adatokat kaptunk tegnap az anyakönyvi hivatalból. Vasárnap és tegnap kilenc halálzási esetet jelentettek be s a kilenc elhunyt mind kis gyermek. — Bizunk a gondviselésben s hisszük, hogy ez a szomorú jelenség gyorsan múló, talán csak a szerencsétlen véletlen összetalálkozása. Az elhaltak névsora a következő: Kulcsár Mihály ev. ref. 3 hónapos, Balla István ev. ref. 9 hónapos, Mosolygó Zsuzsanna ev. ref. 5 hónapos, Bódi Ilona róm. kath. 3 hónapos, Fényes Ferenc ev. ref. 4 éves, Erneszt (névtelen) róm. kath. 5 napos, Böszörményi István ev. ref. 12 napos, Tóth Erzsébet ev. ref. 18 hónapos Lókodi Piroska ev. ref. 5 hónapos.

* **Ismét cigányok.** Nulla dies sine cigánypurdé. Nap nap után szállítják a rendőrségre Fáraó barna gyermekeit, kiket részben itt esiptek csavargáson, részben más vidékekről szállítanak Debrecenen keresztül illetőségi helyükre. Tegnap 9 felnőtt cigány férfi és nő került a rendőrségre, kiket úgy intésképpen 8—8 napra lezártak, s azután toloncolják őket tovább fatornyos hazájukba, máramaros-megyébe.

* **Nagy baromfilopás.** A hónap elején Ranta Rudolf derecskei lakos majordájából ismeretlen tettesek elloptak 36 darab libát. Az érzékenyen károsult ember azóta folyton kutatott az eltűnt baromfiak után s tegnap meg is találta őket egy vargakerti asszonynál. Rögtön jelentést tett a rendőrségen, hol az asszony oda nyilatkozott, hogy a libákat úgy vásárolta. A nagyszabású baromfilopás ügyében most erélyesen folytatják a vizsgálatot.

EGYHAZ és ISKOLA.

Érettségi vizsgálatok a róm. kath. főgimnáziumban. A róm. kath. főgimnáziumban az írásbeli érettségi vizsgálatok június hó 2. 3. 4. 5. és 6. napjain, a szóbeli érettségi vizsgálatok pedig június hó 19. és 20. napján tartatnak meg. Az igazgatóság.

Tudomásul. Az Andaházi Szilágyi-intézeti felügyelő bizottság tegnap tartott ülésében 9 pályázó közül özv. Lévy Lajosnénak adta ki a jövő iskolai évre az intézeti kosztolást. Fölkérem e végből a rajta kívül volt pályázókat, hogy nálam letett biztosítékaikat e héten d. e. 8—9-ig, vagy d. u. 2—3 óra közt legyennek szivesek visszaszerezni. Debrecen 1903 május 25. Csiky Lajos, Andaházi Szilágyi-intézeti gondnok.

TÁVIRATOK.

Szell Kálmán a pártkörben.

Budapest, május 25. A szabadelvű pártkörben Szell Kálmán ma este megköszönve a párt támogatását, kijelentette, hogy míg a támogatása meg van, ő helyt áll. A meghátrálás veszedelmes sulyos következtetésű precedens alkotna.

Temesvár az obstrukció ellen.

Temesvár, május 25. Temesvár szab. kir. város köztörvényhatósága mai közgyűlésében egyhangulag kimondotta, hogy aggodalommal kíséri a képviselőház tárgyalásait, melyek az alkotmányos működést lehetetlenné teszik és az országos feladatok teljesítését teljesen megbénítják, a nemzeti képviselőlet tekintését csorbitják. Az ellenzék eljárása a magyar nemzet ellenségeinek kedvez és ezért bizalmát nyilváníti a Szell Kálmán miniszterelnök böles vezetése alatt álló hazafias kormányoknak.

A horvát lázongások.

Zábráb, május 25. Plase és Lies vasuti állomások közt az összes sorompókat összetörték. Fuzsinében megtámadták a pályaudvart. A személyzet élete veszélyben forgott. A katonaság szuronynyal nekiment a lázongóknak, egy horvátot sulyosan megsebesítettek, négy zavargót letartóztattak.

Megtagadott kihallgatás.

Bécs, május 25. Mint értesülünk, a dalmátországi képviselőknek ő felségénél való kihallgatás iránt előterjesztett kérelmét nem teljesítették. A megtagadás. Körber miniszterelnök javaslatára történt abból az okból, mert a magyar korona országainak belső ügyei nem tehetők panasz tárgyává a reichsrathban képviselt királyságokból és országokból.

A Barta Visontai párbaj.

Budapest, május 25. A több ízben elhalasztott párbaj Barta Ödön és Visontai Soma ellenzéki képviselők közt szerdán lesz.

A férj merénylete.

Budapest, május 25. Dankó László malommester tőle elváltan élt feleségére, mert ez nem akart hozzá visszatérni, — háromszor rálőtt. A gyilkos merénylőt elfogták, a sulyosan megsebesült asszonyt kórházba vitték.

Gabona tőzsde.

Budapest, máj. 25. Buzakinálat mérsékelt vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 20,000 l métermázsa került forgalomba 2 és fél — 5 fillérrig drágább áron. Egyéb gabonák kedvezők. Idő: szeles.

Buza áprilisra	7.67—68.
„ májusra	7.42—43.
„ októberre	6.51—52.
Rozs áprilisra	5.94—95.
„ októberre	5.50—51.
Zab áprilisra	6.44—45.
„ októberre	6.44—45.
Tengeri májusra	6.37—38.
„ júliusra	6.38—39.
Repce augusztusra	12.40—50.

Regénycsarnok.

A kedves vendég.

Irta: Erdélyi Gyula.

(Folytatás.) 4.

— Hát így vagyunk. Persze a gazdagság feledékeny nyé tesz. Ej, ej, rossz fiú, nem emlékszel, mennyit sugtam neked. Dolgozataidat is sokszor csináltam. Megvendégelttelek.

Igy van ez, jó tett után hálátlanság. Isten velünk.

Kalapját felesapta és indulni készült. A jelenet sikerült.

— Jer be. A névre nem emlékezem de az arc ismerős.

— Köszönöm. Jól esik az a tudat, hogy még is van egy, a ki el nem feledett, a ki megnyitja előttem szívével együtt házát, bevisz családi szentelyébe a családba, a honnan és olyan régen száműzve vagyok.

Miltzenburgi Miltz Álmos bevezette, régi tanuló társát az ebéldobbe, a vacsora romjaihoz, a mi ennek azonban minden ételéről alkott fellegvárait tulhaladta. Tiszta fényes teríték, különféle borok, tea, finom szeszes italok s jeles külföldi szivarok.

A gazda szívélyes ember, jól tud kínálni, maga is belemelegszik ifjú élményeinek elbeszélésebe.

Csélessi Cséli Gida hallgat, néha bölint a fejével, közbe iszik, közbe sóhajt, arckifejezésével, talán a tizenötödikkal, mintha zenész lenne, kíséri társa elbeszélését, s a legjobb helyeken könnyei is kiesordulnak.

Nem érdekli az elbeszélés, de az ezüst kanalak, az ezüst asztalneműek ingerlik, hogy milyen szépen el lehetne egy kis segítséggel ma éjszaka mindent vinni hanem egyelőre uralkodik magán és jobbnak látja magát a házigazda szívébe lopni be, hogy legalább egy évet húz-hasson ki és akkor az ezüstre is rá kerülhet a sor.

A gazda beszélt, egész oldalakat szavalt el Ovidiusból, részleteket a többi penzumokból. Ott ült megint képzeletében az iskola padján s mellette tanuló társai s azok arcából a mi eszébe jut, a min hiába tópreng, azokból az illuziókból kikerekedik halványan Csélessi Cséli Gida arca . . . s ez a pere, ez az emlékezés pere egész közel viszi hozzá szívét s tudakozódik sorsa után.

A felelet egy szép mese. Főnökei üldözték, mert több esze volt, mint nekik s mert tudta bűneiket, a bünt az erősebbek ő rá, a gyengébbre fogták.

Idáig jutott, de rongyaiban is büszkébb, mint ők, egy hivatalt, egy széket nem ül velük, még ha térden esuszva kérné is a miniszter, akkor sem menne vissza.

Nagy a világ, széles az országut, jó tanya a bokor töve, többre becsüli a tüskét, mely megvérzi, mint azt himpélér méltóságos urat, ki szerencsével kezeli hűtlenül a mások pénzét.

Menj, indulj, szegény Gida, neked nincs otthonod . . . szolt s felkelt, busura nyujtotta kezét s kérdé:

— Hol a mátkám? hol az én hű vándorbotom.

Isten veled barátom, üdvözöl Lázár s köszöni a dus morzsalékokat.

Ha majd fáradtan, éhségtől kimerülve az utszélen halva rogyok össze, akkor a zsebemben lesznek emlékirataim te read címezve s megtudja a világ, mit vesztett Csélessi Cséliiben . . . Isten veled!

Hová mégysz ily későn, nem kértelek, maradj itt, pihend ki magadat, a meddig tetszik.

A szíves marasztalásra megmaradt. Másnap, mielőtt feleségének bemutatta volna, felöltöztette a házigazda s a megifjult Csélessi az urnőnek áldást mondott jó reggel helyett, valóságos ihlettel, főpapi modorban s azután jó étvágya gyakorlása közben a reggelinél újabb mesét mondott el balsorsáról, a mit köskölményben ír meg, csak kipihenje magát s a ház angyalának ajánlja, ha megengedi, de addig is csókolja puha bársony kezeit, engedje meg hiszen ő angyal kezét nem csókolta még soha.

Igy vonult be általuló társi állapotába Csélessi Cséli Gida. A falusiak látva hogy a háziaknak milyen kegyence ünnepezték, a cselédek imádták s mindenki igyekezett a sorsüldözöttnek szivességet tenni.

A tisztességben emelkedett, bele-szólt a gazdasági dolgokba s adta az urat, mintha soha mendikás nem lett volna.

Elérte a délpontot.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR.

Fix fizetéssel

alkalmazást nyernek oly intelligens megbízható egyének, — nők is — kik gyermekbiztosítással kívánnak foglalkozni.

A szakmába járatlanok be lesznek oktattva.

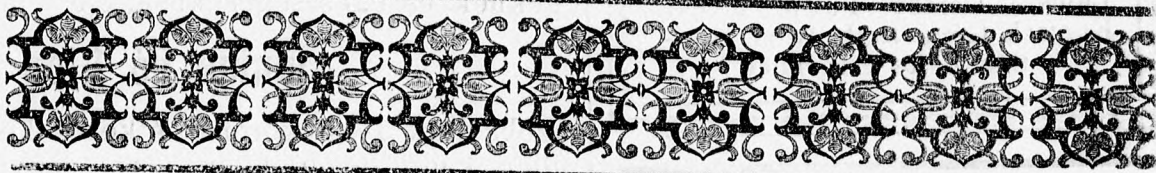
Közelebbi felvilágosítás Wallerstein Fülöp fia czégnél (Piacz-u. 24.) nyerhető.

||| Kiadó üzlethelyiség. |||

Piacz-utcza 65. sz.
alatt egy üzlethelyiség berendezéssel együtt azonnal kiadó.

Ertekezhetni lehet

Dospoly János utóda cégnél.

M e g h i v ó

a debrecen—füzesabony—ohat—polgári h. é. vasut részvénytársaságnak
1903. évi június hó 9-én — kedden — délután 2 óraker DEBRECENBEN
a városház tanácstermében tartandó

rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1902. évi mérleg végleges megállapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hova fordítása iránt.
3. Határozat az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránt.
4. Határozat az alkalmazottak részére tervbe vett nyugdíjintézmény létesítése és dotálása iránt.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása egy évre.
6. Határozat Hajdúvármegyének törzsrészvények kiadása iránt támasztott követelése ügyében.

Debrecen, 1903. május hó 20-án.

Az igazgatóság.

Azon részvényesek, akik szavazati jogukat gyakorolni kívánják, kötelesek részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt legkésőbbben a közgyűlés megtartása előtt 8 nappal Budapestén, a „Magyar Általános Hitelbank“-nál (V., Nádor-utca 12. sz.), vagy Mm Frankfurtban: „von Erlanger Söhne“ bankháznál letenni. Az államkincstár, valamint Hajdu- és Heves megye ugyszintén az egri főkáptalan ezen kötelezettség alól fel van mentve.

Minden letett részvény egy szavazatra jogosít.

